Vad innebär 80 %-regeln?

Den s. k. 80 %-regeln är en spärregel vid uttagande av statlig inkomstskatt och statlig förmögenhetsskatt. Regeln, sådan den i dag tillämpas, har utformats i en förordning den 6 juni 1952 (SFS nr 410) med bestämmelser om begränsning av skatt i vissa fall. Bestämmelserna om skattebegränsning är relativt unga. Första gången en sådan regel kom till användning var vid 1942 års taxering. Under åren 1942—1945 samt 1948* inneburo spärreglerna att den statliga skatten ej fick överstiga 80 % av inkomsten. Vid 1949 års taxering utsträcktes bestämmelserna därhän att stats- och kommunalskatterna tillsammans ej fick överstiga 80 % av inkomsten. Sedan dess ha bestämmelserna ytterligare uppmjukats till de skattskyldigas förmån och hur de numera gällande bestämmelserna enligt förordningen den 6 juni 1952 lyda skall här nedan angivas. Det bör redan här betonas att avsikten med dessa rader ej är att draga upp några av de speciella spörsmål som kunna uppstå vid tillämpningen av vissa bestämmelser i förordningen (exempelvis av 2 § 1 mom. 2 st. eller 2 § 2 mom.) utan endast att ge de eventuellt intresserade en allmän orientering om vad bestämmelserna innebära.

Enligt förordningen har fysisk person samt oskift dödsbo rätt att under vissa förutsättningar få avkortning av statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt, som påförts men som ännu ej erlagts, eller restitution av redan erlagd sådan skatt eller båda dessa förmåner tillsammans.

Sådan avkortning eller restitution skall avse det belopp, varmed den för ett visst taxeringsår påförda statliga inkomstskatten och förmögenhetsskatten samt allmän kommunalskatt, landstings- och tingshusmedel tillsammans överstiger 80 % av ett belopp, som erhålles om man lägger tillsammans den taxerade inkomsten enligt förordningen om statlig inkomstskatt och det belopp varmed man åtnjutit avdrag under punkt 3 vid "Allmänna avdrag" i senaste självdeklarationen, d. v. s. för allmänna skatter. Avkortningen eller restitutionen får emellertid ej tillsammans överstiga det belopp som den statliga inkomstskatten och förmögenhetsskatten tillsammans utgör. Härvid bör observeras att den statliga förmögenhetsskatten ej får nedbringas till lägre belopp än vad som motsvarar den skatt, som skulle ha utgått å 50 % av den skattepliktiga förmögenheten.

I 2 § 1 mom. 2 st. stadgas: "Vid fastställande av det belopp, för vilket avkortning eller restitution sålunda må åtnjutas, skall i förekommande fall med taxerad inkomst förstås ett med motsvarande tillämpning av föreskrifterna i 9 § fjärde stycket förordningen om statlig förmögenhetsskatt beräknat belopp." Innebörden härav är att om en beskattningsmyndighet godkänt (helt eller delvis) värdet av rörelsetillgångar (ex. varulager) vid inkomstberäkningen men höjt detta värde vid förmögenhetsberäkningen skall till grund för tillämpningen av reduktionsregeln läggas det taxerade belopp, som skulle ha fastställts, om den vid förmögenhetsuppskattningen gjorda värderingen även tillämpats vid inkomstberäkningen.

* 1946 och 1947 voro bestämmelserna ej aktuella på grund av övergångsbestämmelserna till nya uppbördsförordningen.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:10

Visst vägledande exempel vid tillämpningen härav ges i proposition nr 321/1943. Som inledningsvis anfördes kan vissa problem uppstå vid tillämpningen även av 2 § 2 mom. i förordningen. Inte heller dessa problem kommer här att beröras. Här citeras endast innehållet i ifrågavarande moment: "För äkta makar, vilka under hela beskattningsåret eller större delen därav levt tillsammans, skall, såvitt angår senare beskattningsår än det under vilket äktenskapet ingåtts, rätten att åtnjuta avkortning eller restitution bedömas med hänsyn till båda makarnas sammanlagda inkomst och skatter. Det belopp, som enligt föregående punkt må avkortas eller restitueras, fördelas å makarna i förhållande till de belopp, varmed vardera maken skulle ägt åtnjuta avkortning eller restitution, därest hänsyn tagits endast till den makens inkomst och skatter."

I förordningen framhålles att avkortning om möjligt bör göras före restitution. Å restituerat belopp utgår ej ränta. Ansökan om skattelindring enligt 80 %-regeln skall ställas till länsstyrelsen i det län där vederbörande taxerats till statlig inkomstskatt för det år varom fråga är eller, om vederbörande taxerats i Stockholm, till Överståthållarämbetet. Ansökan bör göras före utgången av kalenderåret näst efter taxeringsåret. Det synes nödvändigt att ansökan göres inom denna angivna tid även om besvär anförts över taxeringen. Särskilda blanketter (Rsn 121) ha fastställts av Riksskattenämnden och böra användas vid ansökan. Vad beträffar besvär över beslut om tillämpningen av förordningen gäller vad i uppbördsförordningen är stadgat om klagan över debitering av slutlig skatt.

Birger Wennberg.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-26 22:03:10